

Tech tegen 'verdozing'

In juli van dit jaar mocht ik in het kader van een handelsmissie rond kunstmatige intelligentie naar Boston om binnen te kijken bij de fabriek van Amazon Robotics. Zij maken platte robots die onder een palletwagen met kratten vol spullen kunnen rijden, om die vervolgens omhoog te tillen en autonoom door het magazijn te rijden. De zelfrijdende vervanger van de heftruckchauffeur. Het bestelde product wordt door een orderpicker uit een krat gehaald en vervolgens verstuurd naar de klant.

Er zijn weinig mensen die dat orderpicken als droombaan zien, dus wordt er ook hard gewerkt aan robots die spullen in een krat herkennen, oppakken en in een doos doen. Het valt nog niet mee daarbij de juiste knijpkracht te gebruiken om het product niet te beschadigen of te laten vallen, maar ook op dat gebied

gaat de robotisering snel. Ik voorzie over een jaar of tien distributiecentra waar het licht uit kan.

Ik moest daaraan terugdenken toen scheidend directeur van Brabantkennis (een denktank die de toekomst van de provincie verkent, red.) Joks Janssen en Cees-Jan Pen van Fontys een aantal weken geleden in een veel gedeeld artikel hun zorgen uitspraken over de groeiende 'verdozing' van ons landschap. Steeds meer grote distributiecentra ontsieren het landschap met hoge raamloze gebouwen, meestal in stemmig grijs uitgevoerd. Deze weinig esthetische invulling van ons landschap is vooral het gevolg van onze toenemende winkelactiviteit online. Naast de enorme horizonvervuiling leiden deze kathedralen van ons bestel-ongeduld onder de streep ook nog eens tot extra vrachtverkeer op toch al te drukke wegen.

Rijksbouwmeester Floris Alkemade maakte zich eerder ook al zorgen over het oprukkende fenomeen en presenteerde een plan om Nederland voor verdere 'verdozing' te behoeden.

Ondanks al deze schrikbeelden zie ik bij elk nieuw gebouw toch weer een wethouder voor me die met een trotse lintenknipceremonie een nieuw megadistributiebedrijf verwelkomt als economische impuls voor zijn gemeente. Maar gezien de bovengenoemde onvermijdelijke trend in de richting van een compleet gerobotiseerd distributiecentrum, zou het in veel gevallen wel eens een dooie mega-mus kunnen zijn die de inwoners met een verpest landschap, nauwelijks extra werkgelegenheid en met toegenomen vrachtverkeer laat zitten.

Ik schreef eerder in deze rubriek over een trend op lange termijn waarbij juist

Amazon Robotics maakt platte robots die autonoom kratten door een magazijn rijden. FOTO: REUTERS

een fijnmaziger distributiemodel, met strategisch aangelegde opslag tot in de buurtwinkel, een veel beter en sneller systeem zou kunnen opleveren zonder XXL-distributiecentra. Maar we bewegen nu nog duidelijk de verkeerde kant op.

Het lijkt tijd de schijnbaar ongecoördineerde verdere verdozing aan banden te leggen. Als de toegevoegde waarde zich beperkt tot wat bestelgeluk van de toch al verweerde consument, is verdere verdozing ten behoeve van een nog snellere en goedkopere e-commerce niet meer te verdedigen. Wat mij betreft mogen we al beginnen met het denken over ontdozing van het landschap.

.....
Carlo van de Weijer is directeur smart mobility aan de TU Eindhoven. Hij wisselt deze week duocolumnist Maarten Steinbuch af.

Een distributiecentrum langs de A15 bij het Gelderse Oosterhout.

FOTO: HOLLANDE HOOGTE